GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. Mali oglasnik 10 riječi D 3.50 svaka daljnja 25 p. Priopćeno po retku D 10 — Plativo i tuženo u Šibeniku

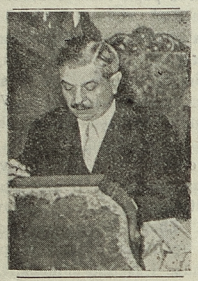
IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša. Izdavač Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 — Urednik Milan Radojković

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.— Pretplata mjesečno Din 12.- Inostranstvo Din 20. Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK — 16 NOVEMBRA 1935 — SPLIT — BROJ 296

Sondiranja

Zagreb 15 XI. Najnovija diplomatska aktivnost Njemačke zaokuplja opću pozornost evropske političke a i nepolitičke javnosti. Ta aktivnost u vjerava, da se u Berlinu u ovu posljednje vrijeme u vanjskoj politici rukovode drukčijim metodama, a ne onakvim, kakvima se je rukovodio predratni Berlin. Treba priznati, da su sad i evropske okolnosti drukčije i da bi onakva politika bila ne samo anahronizam, nego i opasna stvarnim ciljevima nacijonal-socijalističkog pokreta, koji ide — bar za sada u glavnome za tim, da potpuno uspostavi čast, prestiž i ravnopravnost Njemačke.

g. Laval u svom radnom kabinetu

O najnovijoj njemačkoj diplomatskoj aktivnosti čitamo u vodećim evropskim novinama svakojake komentare, ali su najznačajniji svakako oni u francuskoj štampi, kuda se kao crvena nit provlači instinktivna bojazan, da bi ta aktivnost mogla dovesti Francusku pred novo teško iskušenje. Radi toga se kao dominantna nota u toj štampi i stavlja uslov najvećeg opreza. To je i shvatljivo, kad se vidi, da se je Njemačka lecnula u času, kad se Francuska nalazi u neugodnoj situaciji zbog razvoja odnosa izmedju Italije i Engleske i zbog uspjeha njene posredničke akcije izmedju njih.

Ali postoji još jedna okolnost, koja može da opću diplomatsku akciju u Evropi skrene novim putevima i to opet zbog Njemačke, koja danas zadobiva sve jači međunarodni uticaj. Taj se uticaj može vrlo podesno prispodobiti uticaju jezička na tezulji. Engleska bi Njemačku htjela privući k sebi, najviše radi toga da se ne bi priklonila Italiji; Francuska bi se ta kodjer rado sporazumjela s njome uvjerena, da bi to bio najjači zalog miru u Evropi; Francuska i Engleska skupa željele bi vidjeti Njemačku opet u Ženevi radi pojačanja ugleda i moći Društva Naroda; Italija bi pak, naročito sada, htjela imati uza se Njemačku, jer bi tako lakše razvijala svoj plan u Africi i ne bi osjetila svu oštrinu privrednih sankcija.

g. A. Hitler

U vezi sa svim tim eventualnostima vidimo već kako se inaugurište jedna intenzivna i dalekosežna diplomatska bitka, koja se većinom vodi zakulisno, ali koja se i političkim laicima jasno pretstavlja kao jedan giganski napor, koji ima da odluči o situaciji u Evropi. Sve to skupa može da dovede dvome: ili potpunijem i solidnijem miru, ili novim sporovima, koji bi mogli lako da nađu svoj epilog u kakvom presudnom sukobu. Slušajući uvjeravanja i privrženosti miru moralo bi se radije očekivati da će se sve to okrenuti njemu u prilog, ali iskustvo na žalost uči, i to, da je mir baš onda najviše u opasnosti, kad se o njemu najviše govori i kad se za nj najviše pledira.

U ovakvim prilikama razumljivo je i to, da su ovih dana na dnevnom redu mnogostrana diplomatska sondiranja. Svaki interesenat pokušava da po mogućnosti najjeftinije dođe do kakva uspjeha dok je mir još nepovrijeđen, a mnogi od njih idu i za tim, da makar uz izvjesne žrtve mir sačuvaju, uvjereni, da bi i najmanji sukob mogao uroditi katastrofalnim posljedicama za cijelu Evropu.

Diplomatska sondiranja su u toku. Generalni konzul Reicha u Ženevi učinio je zanimljiv korak kod pomoćnog sekretara Društva Naroda, koji je inače Englez. Njemačka je time dala razumjeti Londonu, da bi mogla s njime pregovarati i mimo i preko onih pitanja, koja se direktno tiču samo Italije. Skoro istovremeno francuski se ambasador u Berlinu nalazi u Parizu i dugo razgovara s Lavalom a u tom času štampa govori kao o gotovoj činjenici, da pretstoji dolazak g. Ribbentropa i u Pariz i u London. Ali ne ostaje indiferentna ni Italija. I ona se bori za naklonost Njemačke, čijom bi pomoći htjela da oslabi ili slomi obruč, u koji ju steže Engleska. Navodni dolazak talijanskog ženevskog pretstavnika baruna Aloisi-a u München, gdje su se prošle sedmice održale velike hitlerovske svečanosti, ima bez sumnje naročito značenje. Razgovori između njega i talijanskog poslanika u Berlinu Attolika s jedne i Hitlerova zamjenika i ministra Hessa, te njemačkog poslanika u Rimu Hassena s druge strane tumače se time, što su navodno od Mussolini-a postavljeni novi predlozi za tjesniju saradnju između Italije i Njemačke. Taj boravak Aloisi-a u Münchenu makar bio i demantovan, u stvari je vrlo vjerovatan.

I dok se na taj način sondiranja

Tajni sporazum između Kine, Moskve i USA

Tokio 16 Ministarstvo vanjskih posala saopćilo je pretstavnicima štampe da će se situacija na Dalekom Istoku žestoko zaoštriti, ako vođe protujapanskog pokreta povećaju svoju akciju. Istodobno donosi čitava jutrošnja japanska štampa senzacionalnu vijest da je kineski ambasador u Moskvi sklopio sa Rusijom i Sjedinjenim američkim Državama tajni ugovor, kojemu je svrha da suzbije japanski uticaj u Kini i na čitavom Dalekom Istoku. Također se doznaje da je između Kine, Moskve i Washingtona skopljena vojna konvencija. Listovi naglašuju da je Engleska pripravna da se pri druži tom bloku, ali istodobno ističu da će Japan nesmetano poći svojim putom naročito u pitanju Sjeverne Kine.

U političkim se krugovima ne isključuje mogućnost ratnih komplikacija.

Uznemirenost u USA zbog Japana

New-York 16 Čitava američka javnost je silno uznemirena zbog najnovijih događaja na Dalekom Istoku. Listovi podvlače da ratna opasnost ne leži u Evropi, nego na Dalekom Istoku.

Ugledna američka revija „New Republik" donosi u svom zadnjem broju senzacionalni članak u kome stoji i ovo: „Današnja se japanska politika silno razlikuje od one od 1914 godine. Tada je ugled Amerike, Engleske i Japana stajao vrlo visoko, te se činilo kao da im je moć neograničena U prvim godinama svjetskog rata bdio je Japan na interesima Engleske. Ali iza 1915 spoznali su Japanci da je engleska efektivna pomorska snaga na Dalekom Istoku spala na nivo Siama. No Japan ipak nije ništa poduzimao sve dok USA nisu stupile u rat. U slučaju jednog novog rata Japan će odmah izvršiti prepad. Roosevelt je odbio zahtjeve Japana u pogledu flotnog pariteta. Šta više Roosevelt je naglasio da će USA na svaka tri japanska broda sagraditi svojih pet.

Dok god između USA i Japana ne dođe do pomorskog sporazuma dotle formalna politika neutralnosti nema nikakove vrijednosti.

Ako abesinski konflikt izazove ozbiljnu krizu Japan će ugaziti u rat, čiji opseg i posljedice nije lako predvidjeti.

Japan šalje svoja pojačanja u Sanghaj

Tokio 16 Danas odlazi za Šanghaj 1000 mornara i jedan parobrod municije. Ministarstvo mornarice izdalo je naređenje da 4 razarača otplove put Šanghaja.

Između Berlina i Rima

Berlin 16. Ovih je dana bio objavljen intervju koji je talijanski državni sekretar Suvich imao sa dopisnikom pariškog „Journala". Suvich je tom zgodom kazao: „Kad s uspjehom položimo ovaj ispit (abesinski rat) opet ćemo se povratiti u Stresu i pokušat ćemo da ostvarimo francusko—englesko—talijanski pakt."

Njemačko ministarstvo inostranih posala shvatilo je tu Suvich-evu izjavu kao prijetnju Njemačkoj, jer je Suvich nadalje rekao da će se Italija nakon završetka abesinskog rata, koji bi mogao po uvjerenju Suvich-a trajati nekih 6 mjeseci, staviti uz bok Francuske i Engleske.

Da umiri njemačke zvanične krugove talij. ambasador u Berlinu Attolico demantirao je vijest pariškog Journala.

Englezi sumnjaju u tal. uspjehe u Abesiniji

London 16 Reuter javlja da još nisu stigli nikakvi izvještaji o borbama na sjevernoj i južnoj fronti. Došlo je do samo nekoliko manjih beznačajnih čarkanja, a talijanska avijatika kao obično vršila je izviđanja. Talijani utvrđuju u Tigreju zauzete položaje na sjeveru rijeke Takaze i izgrađuju saobraćajne linije sa armijskim korpusom na desnom krilu. Abesinci su na sjevernom frontu koncentrirali 120.000 ljudi i očekuju još pojačanja iz Desie. U Ogadenu kreće talijanski motorizovani odredi put Džidžigi utvrđujući pojedine položaje oko bunara Talijanska avijacija pomaže tankovima u napredovanju, bombardujući prethodno rijetka naselja sjeverno od talijanskih prethodnica i ometajući i koncentraciju abesinskih trupa, koje se kako se tvrdi spremaju na borbu u području Džidžige. Reuter na koncu tvrdi da mu sve ostale vijesti o nekim osobitim uspjesima Talijana u Abesiniji nisu inače poznati.

vrše intezivno i ekstenzivno, da im ne bi prejudicirale izvjesne već započete akcije iz Londona su se požurili da demantuju sve do jučer podržavane vijesti o pripremama za sklapanje jednog mediteranskog Locarna.

Sad se govori i o mogućnosti novog talijansko-njemačkog sastanka negdje u Gornjoj Italiji. Ako je to faktično u izgledu onda bi najavljeni posjet Ribbentropa Londonu i Parizu mogao da donose mnogo više od onoga, što mu je u cilju, jer je očevidno, da Engleska ne bi nikako mogla dobrim okom gledati efektivno zbliženje između Berlina i Rima. Nije isključeno, da se Engleska angažuje za sklapanje četvornog pakta između nje, Francuske, Njemačke i Belgije, u kojem bi slučaju London popustio i u pitanju reforme Društva Naroda.

Treba sad sačekati kakav će uspjeh imati sva ova sondiranja, jer će o tome ovisiti i razvoj budućih međunarodno-političkih odnosa u Evropi.

Sve druge države, kojih se ta sondiranja posebice ne tiču, imaju stoga puno razloga, ali i dužnosti, da ih budno prate i da prema njima opredijele svoje držanje sve da je predvidjeti, da će napori i Engleske i Francuske ići u prvom redu i za tim, da se status quo zadrži nealteriran svugdje, gdje bi i najmanja njegova izmjena mogla da izazove opasne reakcije. Odigrava se eto opet vrlo važan dio savremene evropske historije.

Dinko Sirovica

† IVAN PELICARIĆ

Jučer popodne poslije kraće bolesti preminuo je u Biogradu, u 81 g. života narodni borac i Sokolski veteran Ivan Pelicarić

Uman, vedra i ponosna čela, koji je u najranijoj mladosti udario pravac svom životu po kome se je uvijek ravnao ne skrećući ni lijevo ni desno. Čovjek pun samoprijegora, volje, energije i ljubavi za sve ono što je plemenito, pošteno i narodno.

Takav je bio pk. Ivan Pelicarić.

Rođen iz ugledne stare porodice, nacionalno uzgojen, ostao je takav za cijelog života, služeći drugima kao rijetki primjer. Još u ranoj mladosti vidimo ga u redovima sokola, za čiju se ideju uvijek borio i čiji je bio dostojan nosilac. 1907 god. osniva Soko u Biogradu, i ostaje njegov vođa sve do svoje smrti. Poslije oslobođenja Sokolu u Biogradu darovao je veliku zgradu „Sokolski Dom". Punih 40 godina bio je on primjeran Sokol, te njegovom smrću sokolska ideja gubi jednog velikog pobornika.

Neumorni radenik, kroz cijeli život borio se i stvarao, pa i u posljednjim godinama života. Njegova je djelatnost prestala, tijelo je umrlo, ali ostaju njegove uspomene i djela s kojima će on vječito živjeti. Nepokolebivi pobornik svete misli, neumorni radenik, čovjek čiji je život bio jedan svjetao, primjer, koji je zračio svu svoju okolinu, uvijek će živjeti. Pa ne samo u Biogradu, nego po cijeloj sjev. Dalmaciji ostaju svjetli tragovi njegovog blagotvornog i požrtvovnog rada.

Njegovo ime pominjaće se sa pobožnim pijetetom, jer je i kao čovjek bio uzor svoj okolini.

Poslije dugog i plodosnog života zaklopio je svoje umorne i staračke oči tih i skroman, kakav je cijelog svog života bio. Svi koji su ga poznavali i znali za njega oplakivaće njegovu smrt, jer sa njime je izgubljen jedan čovjek rijetkih vrlina i sposobnosti.

Neka je Slava p. Ivanu Pelicariću!

†

Rastrgana i bolna srca javljamo rodbini, prijateljima i znancima, da je večeras, u 81 god. života, nakon kratke ali teške bolesti preminuo naš mili i nikad neprežaljeni suprug brat, stric i ujak

Ivo Pelicarić

Smrtni ostanci milog pokojnika biće sprovedeni sutra u nedjelju dne 17 ov. mj. u 11 sati prije podne.

Biograd n-m dne 15 novembra 1935.

OŽALOŠĆENI:

IVANKA rod. UNIĆ supruga
ROKO brat, MILKA ŠEAT sestra.
Za se i ostalu rodbinu.

Problem izdržavanja osnovnih škola

U nizu mnogobrojnih pitanja koja danas interesuju učiteljstvo prijatelje škole i školske omladine vrlo je važno pitanje izdržavanja osnovnih škola.

Ljudima bliskim školi poznato je da su po sadašnjim postojećim zakonima osnovne škole prepuštene na izdržavanje općinama. Općine su dužne plaćati školskog poslužnika, vršiti opravke školskih zgrada, nabavljati za škole kancelarijski materijal, plaćati učiteljstvu stanarinu, drvarinu it.d. it.d.

Svakome je poznato današnje loše financijsko stanje općina, specijalno naših dalmatinskih. Bilo je slučajeva da je neka općina u čijem se području nalazi po više sela momentalno bila u neprilici odakle da nabavi i za svoj ured papir i druge uredovne potrebe. Kad vidismo položaj ovakih općina mora nam biti jasno, kako općina može da udovolji svojim zakonskim dužnostima prema školama svog općinskog područja. Veliki je broj onih učitelja-upravitelja, koji dinar po dinar kupuju papira, krede, pera, crnila it.d. od svojih vlastitih sredstava za školu. U više slučajeva, upraviteljima škola to je njihova nagrada. Zbog ovakvog uredjenja naravno trpi škola, jer to koči pravilan tok obuke i školske administracije.

Zbog nemogućeg izdržavanja mnogobrojnih škola sa strane općina imademo danas ograman broj školskih zgrada u vrlo lošem stanju, a po selima veliki broj zatvorenih škola.

Često puta kad bi netko nenadno za vrijeme nauke zavirio u školske dvorane i kad bi vidio čistoću koja tu vlada ostao bi iznenađen. Podovi se ne peru po više mjeseci. Doduše u većini škola školske dvorane pometu se dva puta sedmično, ali neuredno i netemeljito, jer općina opet ne plaća pometača po više mjeseci pa i godina, te: kakva plata, takav i rad.

Stanarina i drvarina spadaju u sastavni dio učiteljskih prinadležnosti, ali općine nijesu u stanju da to isplaćuju, te je tako učiteljstvo nepravedno prikraćeno u svojim primanjima.

Osim lošeg ekonomskog stanja naših općina koje utječe nepovoljno na školu, treba spomenuti i to, da se po koji put nađe u općini lice — koje tu vedri i oblači — ali to lice nema pravog shvaćanja za školu, te i kad bi se moglo nešto dati školi, dade se na drugu „korisniju" stranu. I tako je škola opet zapostavljena.

Sve su ovo nevolje koje silno koče pravilan rad škole i njen uspjeh. Učiteljstvo se već godinama bori s ovim nevoljama i s pravom se nada da će se jedanput učiniti kraj ovakovome stanju. O ovim pitanjima vode se diskusija na svim učiteljskim sreskim, banovinskim i glavnim skupštinama. Stvaraju se i zaključci, rezolucije, stvar se nekako makne, te koji put izgleda da će brzo biti sve riješeno sretno po interes škole. Posljednje godine izgledalo je da će se izdržavanje škole u istini prenijeti sa općina na banovine. Nažalost stvar se još nije realizirala.

Interes i napredak škole traži da se bez ikakvog daljeg odlaganja izdržavanje osnovnih škola, prenese sa općine na banovine. Time bi se pomogle škole, a općine bi se riješile, onog tereta kojeg one niti u najpovoljnim financijsko ekonomskim prilikama nebi mogle potpuno snositi. Ova je davna želja čije će ostvarenje biti veselo pozdravljeno od svih istinskih prijatelja škole te cjelokupnog učiteljstva.

Milan Veršić, uč.

Šibenik i borba za nar. stvar natrag 50 godina 6

Objelnica smrti jednog odličnog nar. borca i buditelja naroda

Krepka Zdrava Čila
Pokosi Neumolna Smrt
DUMU ILJADICU
Rijetki Sin Suprug Gradjanin
Koji
Neumornim Poštenim Trudom
Djedovinu Uščuva i Umnoži
Vatren Neustrašiv Borac
Za Hrvatsku Svetu Ideu
Uz Sve Neprijateljske Spletke
Ko Nepomična Hrid
Stao je
Sebi Rodu Domovini Na Diku
Mladeži Za Uzor

—

DUME ILJADICA PETROV
Rodjen 23 Listopada 1846
Preranom Smrti
Pokošen
Dne 10 Studenoga 1885
Preminu

Blaga Ćud Plemenito Srce
Bistar Um Kremen Značaj
Miljenikom Roda
Uzorom
Pravim Suprugom Krjeposnim Gradjaninom
Vjernim Prijateljem
Učiniše Ga

Istine i Pravice
Ljubitelj
Iskren Postojan Srčan
U Srcu je Skladno Složio
Ljubav
Viere i Domovine
Boga i Hrvatske

Iz Naroda za Narod
Nikao
15 Godina

Na Općini
Za Prosvjetu Za Napredak
Neumorno Trudio je
Za Slobodom Hrvatske
Do Zadnjeg Izdisaja
Čeznuo

Na Tvojem Grobu
Šibenski Sokole
Krasni Vijenac
Splele Su
Tebi
Muževne Kreposti
Kojeno Ti
Utjehom Uresom
Neporočnog Života
Bijahu

S Bogom
Dobra Dušo Slatki Prijane
Tvoju Milu Uspomenu
Divni Izglede
Poštovat će Ucviljeni Narod
Blagosivajući Te
Nasljedujući Te
Prijatelji
(slijedi)

rimjena sankcija i izvoz iz naše luke

Na ovdašnjem stovarištu „Sipada“ laze se tri talijanska parobroda ko· krcaju veće količine drva za Italiju. o što je poznato u ponedjeljak 18 mj. stupaju na snagu sankcije, koje i naša država sprovesti prema I· liji. Kao neku vrstu represalija I· lija uvodi protivsankcije na taj na· što ona neće uvoziti apsolutno ta iz države koje primjenju sank· e. Povodom toga zapovjednici ta· nskih parobroda, koji krcaju drvo Šipadu primili su telegrafski na· od svojih društava da bez obzira li su ukrcali teret, do ponedjeljka plove iz luke. S tim u vezi, na za· olbu talijanskih zapovjednika, ukr· vanje se sada vrši u smjenama ne ekidno danju i noću.

Kako je Italija bila najjači uvoznik šeg drveta (60 posto) to je poj· ljivo da je sada nastalo pitanje, da će naša drverska industrija štetovati ovih sankcija i protusankcija. O· n toga dolazi u obzir i ugljen — nit koga je Italija također najviše rozila. Koliko se čuje, ostale države rancuska, Španija it.d.) pojačaće sa· uvoz iz naše zemlje tako bi nadoknadile gubitak tržišta u aliji. U koliko ova bude točno po· zaće skora budućnost.

Čajanka Tennis-kluba

U subotu na veče u prostorijama otela „Krke“ priređuje mjesni Tennis· ub čajanku. Sviraće odlična kapela. očetak u 9 sata. Ulaznica dobro· oljni doprinos.

Jednu objašnjenje

Povodom našeg pisanja o vraćanju reveta šibenskoj bolnici, u broju 293 d 9 novembra, skrenuta nam je pa· nja da bi se ovaj izvještaj mogao lavo tumačiti. Taj izvještaj pisan je vezi sa ranijim, koji je izašao u roju 291 od 5 novembra, a u kome no izvijestili da je na intervenciju reuz. biskupa g. Dr. Milete, preuz. piskopa g. Dr. Đorđevića, te prima· usa bolnice g. Dr. Pasinia, povra· eno bolnici 100 kreveta. Međutim ako je taj broj bio zaplijenjen mno· i ga nisu čitali, te je tako i došlo o pogrešnog intrepetiranja.

Međutim na naknadnu intervenciju . M. Bačinića, predsjednika gradskog oglavarstva, vraćeno je još ostalih 1 krevet, i doznačene su dužne akon· acije o čemu smo već izvijestili.

Molimo da se ovo uvaži.

Izvanredna skupština „Osvita“

G. Š. K. „Osvit“ održaće izvanre· nu godišnju skupštinu na dan 1 de· embra. Ova skupština se saziva, po· to su neki članovi uprave dali ostavke a svoje položaje.

Održana je skupština drvodjelskih radnika

U utorak naveče u gostionici „Ma· ibor“ održana je skupština drvodjel· kih rádnika. Skupštinu je otvorio punomoćnik Oblasnog odbora u Splitu . Ante Ančić, sekretar podružnice afanskih namještenika u Šibeniku, ednim dužim govorom. Iznijeo je isto· ijat radničkog pokreta i značaj sin· likata. Pošto su pročitana pravila pristupilo se biranju uprave, te je i· abrana slijedeća: g.g. pretsjednik Pavle Markov, sekretár Zvone Zorić, Ilija Đardakov, te odbornici Josip Maroti i Marko Lovrić.

Na kraju je predsjednik g. Markov kratkim govorom pozvao prisutne na sarádnju.

Spomenik svetionik

Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju

Oblesni odbor Jadranske straže podiže 24 novembra ov. god. na gatu majora Stojanu u Splitu spomen svetionik Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Ovo mjesto je odabrano radi rodoljubnih tradicija. Tu je 1910 g. splitska omladina dočekala prvi put blagopočivšeg Kralja Aleksandra I. s poklikom „Živio budući jugoslovenski Kralj“. Na istom mjestu je Nj. Vel. Kralj Aleksandar I. godine 1925 izrekao historičku oporuku našem narodu: „Kao do sada tako i od sada budite vjerni čuvari Našega Jadrana. Iza Vas stoji Ujedinjena Otadžbina“.

Tu je dočekana prvi put Naša vojska. Tu je naš narod sa dubokim bolom primio mrtvo tijelo Nezaboravnog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.

Na dan podignuća spomen-svetionika priređuje iz Šibenika za Split i natrag Jadranska plovidba izlet uz pučke cijene.

Ovaj M. O. Jadranske straže moli svoje članove i prijatelje J. S. da u što većem broju prisustvuju ovoj svečanosti.

Program izleta i svečanosti blagovremeno će se objaviti.

Čuvajte Naše More!

Čuvajte Jugoslaviju!

Mjesni odbor J. S.

(Op.) Ovdje moramo napomenuti odmah par riječi. Vjerovatoo je da će za ovu prigodu dosta Šibenčana poći u Split, ali samo pod uslovom da parobrod bude udoban i brz. Obzirom da je već polovina novembra mjeseca mislimo da se ne može računati na publiku ako se stavi na pr. „Trogir“ ili njemu sličan parobrod. U svakom slučaju treba veći i udobniji parobrod. To je uostalom i u interesu same Jadranske plovidbe.

Povodom napada „Katolika“.....

Zamoljeni od naših saradnika donosimo ove retke da jedamput za uvijek raščistimo sa mjesnim „Katolikom“.

Mjesnom tjedniku »Katoliku«

Taj odlični tjednik zbilja posjeduje „svoju ideologiju“! (V. br. 45, g. VI ljeta Gospodnjeg 1935). On t. j. „Katolik“, u napisu „Nar. Tribuna sve bezobzirnija, muku muči da dokuči, koju „ideologiju“ ispovijeda „Tribuna“! Evo mu odgovora: Hoćemo građansku *snošljivost i pristojnost*, a „Katolik“ od nje očito otstupa. On — po onoj — „rekao, rekla, reklo ..“ veli doslovce: „Pogledáj ih (zadnje brojeve „Tribune“) i uvjeríćeš se da svakim danom postaje sve *bezobraznija*!“ Ko može tako gentlemenski da ispolji tu nepristojnu riječ svome novinarskom kolegi, a da je nikako ne dokaže; zna li, pitamo ga, za građansku pristojnost? Zna li — što u pristojnu društvu — znači riječ: *bezobraznost*?? Koje posljedice vuče za sobom takav „bezobzirni“ napadaj??

Inače u „Tribuni“, svi važniji članci nose i potpise pisaca, koji se ne kriju u busiji, i snose odgovornost za ono što pišu! Čini li tako mjesni „Katolik“?

Samo još jednu! „Katolik“ superiorno djetinjasto dovikuje nam: „Pa to nije sve što imamo reći „N. (?) Tribuni“. Još ćemo još jednom opipati bilo“.

Odgovaramo: Za takovu robotu „Katoliče“ hoće se dvije stvari: prva je *kvalifikacija* za „opipávanje bila“, a druga je, hoće li „Tribuna“ dopustiti da joj *anonimni* opipavaju bilo?!?

.ć

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakosvrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Argumentum ad hominem:

Besplatna reklama

Blagodareći poštovanom mjesnom tjedniku „Katolik u“, koji se je udostojao, da svojim *misaonim* sastavkom: „Nar. Tribuna sve bezobzirnija“ besplatno propagira naš list, slobodni smo ujedno upozoriti velečasnog urednika, da dok uistinu pojedini listovi pišu prema ideologiji postavljenog programa, naročito ako su ti listovi partijske, vjerske ili stručne prirode, da postoji s druge strane golem broj listova i časopisa, koji nisu osnovani na bazi partijske ili vjerske discipline, nego su odraz širokog i raznovrsnog javnog mišljenja, pa se njihovim stupcima izmjenjuju misli i oprečnih nazora i mentaliteta. Da dokažemo ispravnost svoje tvrdnje nije potrebno da spomenemo nepregledni niz velikih dnevnika svjetske stampe, u kojima sarađuju znameniti pisci i publiciste i koji pretstavljaju slobodnu i neodvisnu Tribunu neistovjetnih pogleda i ideologije, nego je dovoljno da kao primjer, spomenemo najveći i najprošireniji dnevnik u našoj Državi — beogradsku „Politiku“.

Velečasni urednik „Katolika“ obećaje, da će još jednom „opipati bilo“ našoj „Tribuni“. Možemo mu dakle biti blagodarni i za dalnju besplatnu propagandu našeg lista, koji poštujuć svačije uvjerenje, otvara svoje stupce rado svima, kojima je do toga, da se naš narodni dobri glas očuva i da se kojekakove neugodne pojave ili naklonosti u našem javnom životu podvrgnu nepristranoj kritici, pa makar ta bila gdjekad kome i neugodna. Jer i negodovanja i protesti moraju ipak biti ispoljeni — est modus in rebus — u skladnoj formi i načinom, koji se dolikuje kulturnoj sredini, a naročito onda, kad se ti protesti ne ograničuju na uže krugove, već se vrše pred širom publikom. I takt je dio otmjenosti i kulture! Fortiter in re, suaviter in modo!

H. V.

Konferencija uglednih zadrugara u Sibeniku

Poslje zadružnog zbora u Kninu koji je održan 3. t. mj., delegati uprave zadruge iz Beograda nakon posjete Kistanjima i Đevrskama došli su u Šibenik, na poziv preuzv. episkopa g. Dr. Đorđevića. Ovdje je održana jedna uža konferencija na kojoj su pored presv. episkopa prisustvovali: sa strane saveza zdravstvenih zadruga gg. Dr. Gaković i Dr. Pirc, u ime privredne zadruge gg. prota M. Jović i prota St. Prostran, sa strane privredno-kulturne matice g.g. Petar Kovačević, Simo Matavulj i Nikola Manojlović, u ime uredn. ‚Glasa‘ g. Pavle Zelić i sa strane zdravstvenih zadruga za sj. Dalmaciju g. Lazar Matić.

Na ovoj konferenciji raspravljala su se razna aktuelna pitanja zadrugarstva. Svi su učesnici bili sporazumni u važnosti zadružnog, prosvjetnog zdravstvenog i privrednog rada u narodu i načelno su se saglasili o potrebi međusobne saradnje i sprovađanja podjele ovoga rada u sj. Dalmaciji. Osim toga riješeno je da se pozovu na saradnju i sve druge ustanove i faktori. Po pitanju reorganizacije Privredne zadruge, predstavnici, iste pripremiće ovu stvar za iduću godišnju skupštinu.

Sa ove konferencije ponesen je dojam o pretstojećem aktivnom radu zadruga, čiji su uspjesi u svakom pogledu očigl dni i pozitivni.

‚Špirala‘ smrti na poljani

Poznati akrobata g. Dragoljub Aleksić danas po podne i večeras izvodiće na poljani akrobacije „špiralu smrti“ kako je stavljeno na plakatama. U tu svrhu podignut je 17 m. visok gvozdoni stub na kome će se akrobacije izvoditi. Pored Aleksića sudjeluje i jedna četveregodišnja djevojčica.

Predstave su u 4 i po i 8 sati po podne.

SPORT

Gostovanje »Divulja«

U subotu i nedjelju gostovaće u Šibeniku odličan tim „Divulja“ te će odigrati dvije utakmice i to prvog dana protiv Radio-stánice (na igralištu Osvita) i drugog dana protiv „Osvita“. Kao što smo već pisali u timu gostiju igra nekollko odličnih igrača splitskog „Hajduka“, te će biti vrlo interesantna utakmica. „Divulje“ je inače u odličnoj formi, jer je nedavno na jednom turniru odnijelo pobjedu nad splitskim „Vukom“ potukavši ga sa 3:0.

Sudiće g. B. Maričić.

Početak utakmice je u 2.30 sati.

STRELJAČKA DRUŽINA održaće u nedjelju u 14 sati nagradno gađanje na svome strjelištu.

Mole se gg. članovi da pristupe u što većem broju.

Uprava.

IZ POLICIJE

Malođobna Danica Đ. leta stara svega 13 god. prema presudi sudskoj biće sprovedena u zavođja vaspitanje maloljetnika u Slavonsku Požegu. Iako još vrlo mlada, Danica je već nekoliko puta uhvaćena i privedena policiji zbog nemoralnog života i sitnih krađa.

U interesu svoga mjesta šaljite redovito dopise

Knin

OTVARA SE GIMNAZIJA

Državna Realna gimnazija u Kninu stavlja na znanje zanimanima da će se prijemni ispiti za prvi razred obaviti u ovoj gimnaziji do 18 novembra t. g. Redovito taksirano molbe sa svjedožbom završenog IV razreda Osnovne škole moraju se podnijeti do gornjeg dana upravi gimnazije.

Predavanja na pučkom univerzitetu

Jučer je Dr Mirko Perković održao zanimivo predavanje: *Hrvati pred 100 godina*. Kako je upravo pred jedno stoljeće nastao t. zv. *Ilirski pokret*, to je predavač prikazao, kakove su kulturne i političke prilike bile početkom 19. vijeka u Hrvatskoj i kako su evropske struje racionalizma i romanticizma, osobito kod Čeha, utjecale na preporod u Hrvatskoj od 1835—1850. Rad i ličnost najizrazitijeg vođe „ilirizma" L. Gaja predočena je jasno i plastično. Politički i književni, zanosni i samoprijegorni polet ondašnjih pionira hrvatstva, jugoslovenstva i slavenstva, kakovi bijahu: Gaj, Drašković, I. Mažuranić, S. Vraz, D. Demeter i.t.d., ocrtani su najljepšim potezima u predavanju. Predavač je spomenuo kako nije taj pokret — u početku — naišao na osobit odaziv u Dalmaciji iznijevši i uzroke u ondašnjim prilikama u Dalmaciji, gdje tek šezdesetih godina prošlog vijeka nastaje nacionalni preporod. Zamašitost ilirskog pokreta, koja je austrijskim apsolutizmom od 1850—1860, bila skoro ugušena, rasplamsala se je 60 god. kad je ustav Hrvatskoj povraćen. Klice spomenutog pokreta urodile su dobrim plodom u kasnijim decenijama, ali onako idealni i zanosni zamah, nije se kasnije pojavio sve do našeg Oslobođenja i Ujedinjenja.

Predavač je bio s najvećom pažnjom saslušan i nagrađen aplauzom brojnog i biranog slušateljstva.

UMRO U VLAKU

Dana 13 novembra, u vozu od Drvara do Knina naglo je umro žandarmerijski p.narednik Mijo Šolan rodom iz Trogira na službovanju u Drvaru. Za uzrok smrti još se tačno nezna, a po pričanju njegove žene koja ga je pratila u vozu, pokojnik se uputio u banovinsku bolnicu u Kninu da izvrši operaciju na grlu. Na putu kod T.Škovca naglo mu je pozlilo i počeo je grcati, tako da je kroz kratko vrijeme preminuo. Ova nagla smrt izazvala je sućut u cijelom Kninu, jer mu žena kroz kratko vrijeme ima roditi prvorodjenče.

PRIMIČU SE IZBORI

Dan 24 novembra primiče se, a tada se imaju u Kninu izvršiti općinski izbori. Dok se po selima vodi živa agitacija, u gradu je sve mirno.

G. Dr Niko Novaković obilazeći selà kninske okolice istakao je seljacima, da će on biti kandidat za općinu Knin, što je medju njima primljeno sa zadovoljstvom, pošto on uživa veliku popularnost medju njima.

RASVJETA NOVOG MOSTA

Na novom mostu preko Krke pričvršćena su dva lampiona, jer se uvidjelo od kolike je potrebe osvjetliti put preko ovog opasnog mjesta. Osobito je zimi opasno kad vlada mraz i duva jaka bura, jer se tu najviše osjeća.

Prodava se uz vrlo jeftinu cijenu: jedna Verthein blagajna veličine 126×74×66, jedan malo rabljeni pisaći stroj MERCEDES sa svojim stolom, ručna kolica, jedna mramorna ploča 40×69., Obratiti se Agenturi Jadronja, Šibenik

Dopisništvo TRIBUNE: Gospinica 30 ili Trafika g. Petrikova (Narodni trg.)

SPLIT

U strahu su velike oči...

Par riječi „Katoliku"

Na napadaj „Katolika" „Tribuna" je već odgovorila. Budući je pisac članka u „Katoliku" dirnuo i splitskog dopisnika, to, obzirom na beznačajnost tog klerikalnog listića, odgovaram samo ovo: Dopisi „Tribune" iz Splita pisani su u duhu jugoslavenstva, dakle onoga što našim klerikalima ne miriše.

Oni su danas, iako je za popove crkva, a ne politika, upustiti se u nadmetanje u pokretu, g. Mačeka čijeg su b. vođu pok. Radića prezirali i blatili.

Dakle, kampanja protiv „Tribune" — razumiva se. Nije to zbog teatra, zbog „Zrinskog" it.d. nego zbog toga što nekoj gospodi ne prija jugoslavenstvo.

„Nije puška ni sablja za popa i frafra, već krunica i križ oko vrata", završiću ovo par riječi sa rječima Andrije Kačića-Miošića.

Neredi u kazalištu zbog kojih su se zgražali svi ispravni i ozbiljni ljudi najbolje dokazuju ispravnost onoga što je splitski dopisnik napisao, pa su prema tomu svi napisi i „Hrv. Straže" i „Katolika" izlišni, i tendeciozni.

Otkrića g. Vrcana

G. Vrcan, funkcioner splitskog Sokola, u svom govoru članstvu podvukao je činjenicu, iz koje se dade razabrati da bi građenačelnik g. Ing. Kargotić bio prilikom proslave rođendana tal. Kralja Emanuela, na čestitanju kod g. tal. konzula u Splitu.

Takav običaj u Splitu nije vladao - p.

Pred općinske izbore u Kninu izdan je slijedeći proglas:

Narode Opštine Kninske!

Pozivljem te da dana 24 novembra ove godine dadeš svoj glas za listu kojoj imam čast ja da budem nosilac za upravu opštine Knin.

Svijesni i odgovorni velike narodne dužnosti koju na se primamo, izjavljujemo, da će naša nova opštinska uprava, sa opštinskim vijećem, vršite odlučno i savjesno program kojemu su bitni temelji:

1. Narodno i Državno jedinstvo;
2. Monarhija;
3. Narodna Dinastija Karađorđevića.

Uz ove temelje na kojima počiva naša Država Jugoslavija, a pogotovo naša Opština Knin, novoj je opštinskoj upravi sveta dužnost: razvijati materijalnu, umnu i moralnu snagu naroda; širiti povjerenje izmedju bracе Srba i Hrvata, sprečavati svaku netrpeljivost a njegovati bratsku ljubav i bratsko medjusobno poštovanje. Sveta će biti dužnost Upravi nadalje: da se provodi najodlučnije, u ovoj opštini, administrativna, privredna, finansijska, kulturna politika na dobrobit i korist ove Opštine na način koji ne smije dovesti lokalnu politiku u suprotnost sa državnim ciljevima i potrebama.

Narode!

Hoćemo da se u našoj Opštini vidno osjeti: Pravica, Sloboda i Jednakopravnost! Nećemo ovlaštenih i neovlaštenih; nećemo protekcije; nećemo aminaštva! Svaki pripadnik Opštine Knin ima jednake dužnosti, a i jednaka prava! Svaki sin ove Opštine ima pravo da zna u što se troši narodni, krvavo zasluženi, novac! Za svaki dinar, što ga uprava Opštine potroši, valja da dadne i obračun!

Opština se mora starati da, po mogućnosti, umanji travarinu i uopće opštinske prireze, i da svatko — prema veličini posjeda, odnosno dobitka, plaća odgovarajući prirez.

Narode!

Ti moraš osjetiti da ti je opštinska uprava tvoja dobročiniteljica koja je tu, samo za to, da brani tvoje interese i tvoje dobro, jer si joj ti, po tvojoj slobodnoj volji, dao glas povjerenja. Novu opštinsku upravu sudićeš po njezinim djelima, samo po djelima! Ona mora tebi da dadne obračun svoga djelovanja!

Narode!

Slobodno biraj! Nema mita ni prijetnja! Pokaži kako cijeniš čovjeka tvojega povjerenja koji je nosilac liste za ove opštinske izbore, a to je tvoj **Dr. Niko Novaković.**

Živjela Jugoslavija!

Živjelo Nj. Veličanstvo, naš mladi Kralj Petar II.

SPLIĆANISTIKA

Medju pšenicom je bilo uvjek kukolja, a među ljudima neljudi, isto kão što među lovcima ima nelovaca; lovaca bezobzirnih — da pravo rečemo bezobraznih.

Bezobzirnima i bezobraznima treba suprostaviti ljude istih kvaliteta, ali mi to nećemo jer bi se krivilo nas, a oni bi ostali bezazlini lovci, športaši.

Pred tri godine, Savezno lovačko udruženje u Šibeniku, kako je to već poznato svim lovačkim udruženjima, a napose spliskom, u sporazumu sa općinskom upravom i odobrenjem i obćanom pripomoći Banske uprave u Splitu, zabranilo je za tri godine svako lovljenje u Vrpoljskim stranama. Kroz to vrijeme šibensko lovačko udruženje nabavilo je 40 zečeva (30 ž. i 10 m.) iz lovišta grofa Bombeleža kod Varaždina, zatim 5 familjà fazana. Sva ta divljač bila je puštena u navedenu zabranu u svrhu križanja i rasploda.

Za divljač i njezino čuvanje (čuvare), željezne table u cementu, za napravu pojilišta i hranu, udruženje je potrošilo punih 20.000, slovom dvadeset hiljada dinara. Uspjeh je bio vidan i obećavao je mnogo, jer je teren bio u svakom pogledu podesan. Nastojalo se nakon izmaka zabrane proglasiti lovištem udruženja, urediti pravila po kojemu bi svaki član udruženja imao pravo da lovi. Ali, kako se kaže, ljudi su stvoreni na sliku i priliku Božju, — — — — — — — pak odredili drugčije.

Dne 15 septembra o. g. zabrana je prestala i lov je bio slobodan.

Što mislite, gospodo, čija je puška prva pukla? — spliska — i to još prije svršetka zabrane: 14 i 15 septembra nekoji spliski lovci bili su tu. Od tada malo je koji dan bez njih. Da dođe nedjeljom par lovaca ni po jada, all oni dolaze na buljuke! — Dne 20 oktobra bilo ih je 13, slovom trinaest, a 10 novembra preko 20, slovom preko dvadeset.

Juče, dne 14 t. mj. bilo je 12 lovaca iz Splita u Vrpolju sa gosp. Rupićem na čelu. Ubili su 24 jarebice i 7 zecova. Biće da su ih odgajali!

Tu je lijepa doza **Spličanistike** pred kojom moraju da prestanu svi obziri koji su uobičajeni među lovcima.

Pitamo mí sada onu "gospodu „spliske lovce": — Što bi oni učinili i kako bi se vladali u obratnim prilikama? — Bi li dozvolili da im šibenski ili bilo koji drugi lovci upadaju na buljuke u njihova lovišta (kad bi ih imali) za koja su potrošili tolike pare?

Zašto je podignuto lovačko udruženje i ima li smisla da postoje? M

Iz Drniša

U SVILAJI IZVOR NAFTE ili kako je dr. Pile u seoskoj bari vidio naftu

Naš dr. Pile, u mladjim godinama vršeći svoju humanu i samaritansku službu po zapuštenim selima drniške krajine, obilazio je selo po selo i liječio malariju, djeleći univerzalni ljek kinin. Ali u svojoj samaritanskoj misiji, nije skidao pogleda sa vrleti i goleti. Ti njegovi pogledi otkrili su bogata nalazišta bauxita, stvorili kruha mnogim porodicama, mnogi džep napunili a njegov ispraznili.

Vršeći svoju samaritansku misiju u jednom selu, zagleda se u seosku lokvu. Na vodi plivaše neki masan sloj, koji se na suncu blistaše. Što bi to moglo biti? — zamisli se dr. Pile.

Oblada ga znatiželja. Sagnu se. Umoči ruku i podnese pod nos.

Petrolej! Nafta! Bogati izvor nafte! Jeli to moguće? Pitaše sam sebe i nevjerovaše svojim očima n svome njuhu. Zagrne rukav i umoči još jednom ruku do lakta. Ruka se omasti i po petroleju zamiriša.

To je izvor nafte, petrolja, benzina, kliktaše mu duša od radosti, a oči mu već gledaše velike mašine kako buše Svilaju i traže nove izvore; već vidio hiljade radnika za poslenih; velike tornjeve na zdencima; vidio sebe velika i moćna petrolejskog magnata.

Ništa ne pitajući seljake, napuni flašicu masnom vodom i sav raz dragan poleti u Drniš. Došavši u Drniš neobično vesel najnovijim otkrićem, odmah pošalje masnu tekućinu na analizu.

Nestrpljivo dočeka svanuće i opet pod Svilaju na izvor.

Oko dr. Pile okupiše se mnogi seljaci i čudom se čudiše što njihov likar tako dugo promatra vodu, umače ruku i miriše.

Glavar sela okuraži se i odjednom će dr. Pili:

— A gospodaru? Što vi toliko mirišete našu vodu?

— E moj glavaru — doktor će Pile — vi sami ne znate koliko se bogatstvo krije u ovoj vašoj vodi. Vi neznate koja budućnost čeka vaše selo i cijelu našu općinu. Nije nam više potrebito seliti u Ameriku. Ova voda, to je nova Amerika.

Svi seljani čudom se čudiše. Bez riječi pogledavaju jedan drugoga, pogledavaju doktora, pogledavaju vodu. Poslije male šutnje a velike neizvjesnosti, opet će glavar:

— A gospodaru? A šta je u toj vodi? —

— E moji ljudi — doktor će Pile — vi se gušite u nevolji i neimaštini, a ova voda donjeće svima blagostanje. Vidite li ovaj masan sloj kako pliva? Pomirišite! Po čemu miriše?

— Po petroulju — odgovore seljaci.

— Ova vaša voda ima u sebi ili u svojoj blizini velike izvore petrolja. On je skup, a vi će te mnogo novaca zasluživati.

— A kako to — opet će glavar. Mi smo vodu do jučer pili. Počeli se u njoj komarci leći, pa mi ulili litru petroulja da ih uništi....

Skoči dr. Pile ka oparen u kočiju i potjera u Drniš sav ojadjen, kako se nasamario seoskim načinom uništavanja komaraca.

OBAD.

širite »TRIBUNU«